

ปีบ
Indian cork tree

ชื่อวิทยาศาสตร์ (Scientific name) : *Millingtonia hortensis* L. f.

ชื่อสามัญ (Common name) : Indian cork tree, Tree jasmine

ชื่อเรียกอื่น (Other names) : กาชะลอง กาดสะลอง (ภาคเหนือ), เต็กตองโพ (กาญจนบุรี)

ชื่อวงศ์ (Family name) : BIGNONIACEAE

- ลักษณะวิสัย :** ไม้ต้นขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ สูงประมาณ ๑๐-๒๐ ม. เรือนยอดเป็นพุ่มทรงกระบอก กิ่งก้านมักจะย้อยลง เปลือกหนาสีเทาอมเข้ม แตกเป็นร่องลึกตามยาวของลำต้น ตามกิ่งมีช่องอากาศ รากเกิดเป็นหน่อเจริญเป็นต้นใหม่ได้
- ใบ :** ใบประกอบแบบขนนกปลายคี่ ๒- ๓ ชั้น ใบประกอบย่อยเรียงตรงข้าม มี ๓-๕ คู่ รูปร่างใบย่อย เป็นรูปหอก ปลายใบแหลม โคนใบมนหรือเบี้ยว ขอบใบหยักหรือเว้าเป็นคลื่นเล็กน้อย ยาว ๔-๘ ซม. แผ่นใบเรียบค่อนข้างบาง ใบอ่อนด้านล่างจะมีขนนุ่มปกคลุม เส้นใบข้างละ ๓-๕ เส้น
- ดอก :** ดอกช่อแบบช่อกระจุกแยกแขนง ออกตามปลายกิ่ง ความยาวช่อดอก ๑๐ - ๓๐ ซม. ดอกย่อย กลีบเลี้ยงสีเขียวเชื่อมกันเป็นรูปกรวย ขนาดเล็ก ๒-๔ มม. ปลายแยกเป็น ๕ แฉก กลีบดอกสีขาว กลิ่นหอม ฐานกลีบดอกเชื่อมติดกันเป็นรูปกรวยแคบ ปลายกลีบดอกแยกออกเป็น ๔ แฉก มี ๑ กลีบ ที่แยกเป็น ๒ แฉก เกสรเพศผู้ ๔ อันยาวเลยจากกลีบดอกเล็กน้อย เกสรเพศเมีย ๑ อัน
- ผล :** ผลเป็นฝักแบนยาว รูปขอบขนาน ยาว ๓๐ - ๔๐ ซม. แบนข้างเล็กน้อย โคนและปลายแหลม ฝักแก่แตกเป็น ๒ ซีก ตามแนวยาว
- เมล็ด :** เมล็ดแบน มีปีกบาง ขนาดยาว ๒.๕ ซม.

การขยายพันธุ์ : ขยายพันธุ์โดยเพาะเมล็ด หรือแยกหน่อที่แตกจากราก

การกระจายพันธุ์ : ในทวีปเอเชีย จีนตอนใต้ พม่า ไทย ลาว กัมพูชาและเวียดนาม เป็นไม้พื้นเมืองของพม่าและไทย ขึ้นกระจายห่างๆ ในป่าเบญจพรรณและป่าดิบแล้ง พบในทุกภาคของไทย ยกเว้นภาคใต้

ประวัติพันธุ์ไม้ (ในประเทศไทย) : เป็นพันธุ์ไม้มงคลพระราชทานประจำจังหวัดพิษณุโลก และดอกปีบเป็นดอกไม้ประจำจังหวัดปราจีนบุรี

ประโยชน์ และสรรพคุณ : นิยมปลูกประดับสองข้างถนน นิยมปลูกเป็นไม้ให้ร่มเงาในบ้านเนื่องจากมีกลิ่นหอม ทรงพุ่มสวยงาม เนื้อไม้ใช้ทำเครื่องเรือนต่าง ๆ และมีสรรพคุณเป็นยาพื้นบ้าน ดังนี้

ราก	บำรุงปอด แก้หอบ รักษาวัณโรค รักษาไช้สออักเสบ
เปลือกต้น	แก้ไอ แก้โรคกระเพาะอาหาร ทำจุกก๊อกขนาดเล็ก
ดอกแห้ง	มวนกับยาสูบแก้หืด แก้ริดสีดวงจมูก แก้ลม บำรุงน้ำดี บำรุงโลหิต บำรุงกำลัง มีสารช่วยขยายหลอดลม

แหล่งอ้างอิง

เต็ม สมิตินันท์. (๒๕๕๗). *ชื่อพรรณไม้แห่งประเทศไทย*. กรุงเทพฯ : สำนักงานหอพรรณไม้ สำนักวิจัยการอนุรักษ์ป่าไม้และพันธุ์พืช กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.

ราชันย์ ภูมา. (๒๕๕๙). *สารานุกรมพืชในประเทศไทย (ฉบับย่อ) เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเจริญพระชนมายุ ๖๐ พรรษา*. กรุงเทพฯ : สำนักงานหอพรรณไม้ สำนักวิจัย

การอนุรักษ์ป่าไม้และพันธุ์พืช กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.

สุธรรม อารีกุล. (๒๕๕๒). องค์ความรู้เรื่องพืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของประเทศไทย เล่ม ๒.
เชียงใหม่ : มูลนิธิโครงการหลวง.

คณะผู้จัดทำ

โครงการพัฒนากิจกรรมการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน
สำหรับโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา